

Asko Keränen

Lakimies
6/2024
s. 883–890

Sallittu ja kielletty menettely asianajajan toiminnassa ja hyvä asianajajatapa

1. Asianajajayhteisön asemasta oikeusjärjestelmässä

Oikeusvaltion yksi tärkeä tunnusmerkki on toimiva asianajajayhteisö. Suomessa asianajajayhteisön asemasta on säädetty laintasoisesti vuoden 1958 asianajajalain (496/1958). Laissa määritellään keskeiset rakenteelliset yksityiskohdat asianajotoiminnan harjoittamiselle, mutta laki antaa laajan autonomian asianajajayhteisölle itse päättää monista toimintaansa liittyvistä yksityiskohdista. Asianajajalakia pidetäänkin valtion ja asianajajayhteisön yhteisääntelynä, jossa molemmille osapuolille on säädetty oikeuksia ja velvollisuuksia.

Tehtävässään Suomen Asianajajaliitto vastaa siten julkisoikeudellisena yhteisönä lakisääteisestä tehtävästään. Asianajajaliiton ja asianajajayhteisön asema suomalaisessa oikeusvaltiossa on siten hyvin tärkeä. Yhtä tärkeää kuin on ymmärtää asianajajayhteisön asema ja merkitys oikeusvaltiossa, on ymmärtää yksittäisen asianajajan asema oikeudenhoidossa. Asianajaja on paitsi asiakkaansa oikeudellinen neuvonantaja ja tälle kuuluvien oikeuksien turvaaja myös hyvin toimivan oikeudenhoidon tärkeä osa. Aika ajoin tuntuu, ettei edes asianajajakunnan sisällä tiedosteta asianajajayhteisön yhteiskunnallista asemaa ja merkitystä riittävässä määrin. Asianajajien tehtävien hoidon laadullinen taso vaikuttaa välittömästi heidän asiakkaidensa oikeusturvaan sekä tuomioistuimien ja muiden viranomaisten toimintaan. Tutkimukseni teemaa eli sallitun ja kielletyn menettelyn välisen eron määrittelyä asianajajan toiminnassa tulee tarkastella paitsi asianajajayhteisön myös koko oikeudenhoidon näkökulmasta.

Vaikka asianajotoiminta on pysynyt perusteiltaan muuttumattomana vuosikymmeniä, ei sekään ole välttynyt ympärillä tapahtuvilta muutoksilta. Yhtenä keskeisenä ammattikunnan sisällä kehittyneenä haasteena asianajajien valvonnan näkökulmasta ovat asianajotehtävien laajentuminen yhä uusille alueille sekä kansainvälistyminen ja sen myötä asianajajakunnan jakautuminen yhä enemmän perinteisiä asianajotehtäviä ja niin sanottuja liikejuridisia tehtäviä hoitaviin asianajajiin.

* *Asko Keränen*, OTT. Lectio praecursoria Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteellisessä ja kauppatieteellisessä tiedekunnassa 6.6.2024 pidetyssä väitöstilaisuudessa, jossa kirjoittaja puolusti väitöskirjaansa Sallittu ja kielletty menettely asianajajan toiminnassa hyvän asianajajatavan valossa.

Faktaa on, että valvonta asianajajalaissa säädettyssä muodossa ei nykyisin voi kohdistua jokaiseen lähes 2 400 asianajajaan yhdenmukaisesti vaan valvonta keskittyy selvästi perinteisiä tehtäviä hoitaviin asianajajiin. Toisaalta voidaan pohtia, onko valvonnan mainittua epätasaista kohdentumista pidettävä ongelmana vai onko se sittenkin luonnollista seurausta yleisestä globaalista kehityksestä. Tiedän, että Asianajajaliitto on reagoinut asianajotehtävien melko radikaaliin muutokseen ja laajentanut valvonnan toimia muun muassa riskiperusteista valvontaa tehostamalla. Valvonnan näkökulmasta tärkeintä on, että piiloon jäävän velvollisuuksien vastaisen toiminnan osuutta pyritään kaikin mahdollisin keinoin pitämään kurissa, jolloin turvataan asiakkaiden ja muiden sidosryhmien oikeudet.

Viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana ovat julkisuudessa olleet vahvasti esillä oikeudenkäyntikulujen merkittävä kasvaminen ja erityisesti viimeisen vuosikymmenen aikana tuomioistuimien työn ruuhkautuminen. Asianajajakunnan tulee varmasti osaltaan tarkastella mainittuja epäkohtia oikeudenhoidossa, mutta epäkohdista syyttävä sormi ei voi osoittaa yksin asianajajayhteisön suuntaan. Esimerkiksi yhä pidentyneet asioiden vireilläoloajat tuomioistuimissa, valtion varojen niukkuus oikeudenhoidon turvaamisessa tai koronapandemian tyylliset yllätykset ovat omiaan lisäämään myös asianajajan velvollisuuksia tehtäviensä hoitamisessa. Mitä pitempään asianajajalla on vastuu toimeksiantojen hoitamisesta, sitä suuremmaksi myös kasvaa asianajajien vastuu niistä.

2. Tutkimustehtävä: sallittu ja kielletty menettely asianajajan toiminnassa

Tutkimuksessani tarkastellaan asianajajan sallittua ja kiellettyä menettelyä asianajajan toiminnassa hyvän asianajajatavan valossa.

Asianajajien valvonta on jäsenistönsä kurinpidollista valvontaa. Valvonta ei ole rangaistusluonteista toimintaa, vaan sen tarkoituksena on toteuttaa Asianajajaliiton lakisäätteistä jäsenistöönsä kohdistuvaa valvontatehtävää. Liiton hallitus ja valvontalautakunta eivät ole tuomioistuimia, vaan niiden tehtävänä on turvata asianajotoiminnan laadullinen taso. Termit ”sallittu” ja ”kielletty” kuvaavat valvonnan kurinpidollista luonnetta, kun taas tuomioistuimien tehtävänä on arvioida oikeaa ja väärää menettelyä. Tähän valvontaan jokainen Suomen Asianajajaliiton jäseneksi hyväksytty asianajaja on aikanaan suostunut. Edellä mainitut asianajotoiminnan ympärillä tapahtuneet ja tapahtuvat muutokset ovat kuitenkin omiaan hämärtämään sallitun ja kielletyn menettelyn välistä rajaa asianajajien toiminnassa. Matti Meikäläisen yksinkertaista rikosasiaa hoitavan asianajajan velvollisuudet tuon tehtävän hoitamisessa on varsin helppo määrittellä, jolloin sallitun ja kielletyn menettelyn välistä rajaa voidaan arvioida pää-

asiassa tapaohjeiden perusteella. Kasvottoman kansainvälisen yrityksen toimeksiantoa hoitavan asianajajan velvollisuudet hyvän asianajajatavan näkökulmasta ovat kuitenkin paljon vaikeammin määriteltävissä. Voidaankin perustellusti kysyä, onko hyvän asianajajatavan perinteinen käsite kurinpidollisessa mielessä vanhentunut ja kaipaavatko tapaohjeet päivitystä tähän päivään. Ajatukseni ei kohdistu kollektiivisen valvonnan suuntaan vaan hyvän asianajajatavan määrittelyyn nimenomaan kurinpidollisessa merkityksessä.

Asianajajalakia säädettyä jätettiin asianajajayhteisön tehtäväksi määritellä hyvä asianajajatapa. Hallituksen esityksessä asianajajalakiin (3/1958 vp) todetaan, että hyvässä asianajajatavassa on kysymyksessä ” – tavanomaisen oikeuden mukaiset menettelytavat ja eettiset normit, jotka ovat lähtöisin asianajajakunnan piiristä ja joita asianajajat yleisesti noudattavat”. Kiitos kuuluu suomalaiselle asianajajakunnalle, joka on viimeistään 1900-luvun alkupuolelta lähtien muodostanut sitä hyvän asianajajatavan käytäntöä, jolle on rakennettu asianajajien kaikki ne velvollisuudet, joita myös tänä päivänä asianajajien tulee tehtävissään noudattaa. Huomionarvoista on, että 14 vuotta asianajajalain vahvistamisen jälkeen vuonna 1972 hyvä asianajajatapa koottiin yksiin kansiin, josta muodostuivat kirjalliset tapaohjeet. Tapaohjeet kuvaavat hyvää asianajajatapaa tärkeimmiltä osin. Tärkeimmiltä osin sen vuoksi, että hyvä asianajajatapa koko merkityksessään on standardi, jota on mahdotonta yksiin kansiin kirjoittaa.

Hyvä asianajajatapa ei siis ole etikettiohje asianajajan toiminnalle vaan normiohjeistus, jonka mukaan asianajajan on tehtävissään toimittava. Asianajajalle ei voida määrätä kurinpidollista seuraamusta ilman, että tämän todetaan toimineen velvollisuuksiensa vastaisesti. Ensisijaisesti velvollinen valvomaan hyvän asianajajatavan noudattamista on asianajaja itse, vasta toissijaisesti velvollisuus kuuluu liiton hallitukselle ja valvontalautakunnalle.

Hyvä asianajajatapa juontaa merkityksensä hyvästä tavasta. Meillä kaikilla on käsitys siitä, mitä hyvä tapa tarkoittaa. Hyvä tapa liitetään hyväksyttävään ja sopivaan käyttäytymiseen. Hyvän tavan vastainen toiminta koetaan paheksuttavana, jolloin on kysymys huonosta tavasta. Hyvän tavan käsite muodostuu vaikeammaksi, kun se on kurinpidollisen seuraamuksen perusta. Tuolloin hyvää tapaa soveltavan tahon on annettava hyvälle tavalle melko täsmällinen arvostuksenvarainen merkityssisältö. Kurinpidollisen menettelyn osapuolilla tulee olla mahdollisimman yhdenmukainen käsitys kulloisessakin tilanteessa hyvän tavan merkityksestä. Hyvälle tavalle asianajajien toiminnassa annettu merkityssisältö palvelee koko ammattikuntaa, professiota, asiakkaita ja oikeudenhoitoa.

Oikeuskirjallisuudessa asianajajia velvoittavia säännöksiä on kuvattu sekavaksi kokonaisuudeksi, jonka tulkinnessa ja soveltamisessa eri oikeuslähteiden käyttäminen on hankalaa. Tuohon arvioon voin joiltakin osin yhtyä. Kysymys on paitsi siitä, että jopa asianajajayhteisön itsensä laatimat ohjeistukset ovat eräiltä osin vaikeaselkoisia, mutta myös siitä, että sallitun ja kielletyn menettelyn välistä eroa arvioidaan usein monen tahon toimesta ja eri oikeuslähteiden perusteella.

3. Tutkimuskohteeseen liittyviä huomioita

Asianajajien velvollisuudet tiivistyvät asianajajalain 5 §:n 1 momentissa olevaan, jonka mukaan asianajajan tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa. Samalla tavalla kuin meillä on käsitys hyvästä tavasta, meillä on käsitys rehellisyydestä ja tunnollisuudesta, joille asianajajayhteisö on antanut merkityssisällön. Tutkimukseni perusteella voidaan kuitenkin tehdä johtopäätös, että valvontalautakunnan ratkaistavaksi tulevista valvonta-asioista enemmistö perustuu tavalla tai toisella tunnollisuuden laiminlyöntiin. Laiminlyöntiin syyllistyessään asianajaja laiminlyö asianajajalaissa olevaa keskeistä lakiin perustuvaa velvollisuuttaan. Tunnollisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että asianajaja täyttää hänelle uskotut tehtävät parhaan kykynsä mukaan, huolellisesti ja määräaikoja noudattaen. Tunnollisuuden vastaista on muun muassa, että asiakkaan soittopyyntöön tai sähköpostiin vastataan viikkojen tai jopa kuukausien päästä. Tuolloin on kysymys välinpitämättömyydestä. Välinpitämättömyys korostuu tilanteessa, jossa asianajaja jättää vastaamatta liiton hallituksen tai valvontalautakunnan selvityspyyntöön, vaikka seuraamus tuosta laiminlyönnistä on useissa tapauksissa ollut liiton jäsenyydestä erottaminen. On turhaa edes pohtia, etteikö tunnollisuudelle annettua merkityssisältöä ymmärretä ja etteikö sitä tulisi ymmärtää asianajajien keskuudessa yhdenmukaisesti. Tästä huolimatta tutkimukseni perusteella nimenomaan tunnollisuus on yleisimmin loukattu hyvän asianajajatavan vaatimus. Jossain määrin erikoista on, että asianajaja usein selittää tunnollisuuden laiminlyönnin johtuneen työkiireistä, koska ylityöllistämistä itsessään voidaan pitää hyvän asianajajatavan vastaisena, puhumattakaan siitä, että työkiireillä asianajajan puolustautumisen kannalta olisi jotakin merkitystä sallitun ja kielletyn menettelyn välisen eron määrittelyssä.

Meillä kaikilla on luultavasti melko yhdenmukainen käsitys rehellisyydestä. Asianajajalain 7 §:ssä säädetään, että jos asianajaja menettelee epärehellisesti tai muulla tavalla tehtävässään loukkaa toisen oikeutta, on hänet erotettava asianajajayhdistyksen jäsenyydestä. Epärehellisyydestä säädetty seuraamus on siten ankarin mahdollinen kurinpidollinen seuraamus. Tapaohjeiden kohdan 3.5 mukaan asianajajan on täytettävä hänelle uskotut tehtävät rehellisesti ja esiinnyttävä asiallisesti ja moitteettomasti. Rehelliisyyttä tapaohjerikkomuksena arvioidaan lievemmin kuin asianajajalain 5 §:n 1 momentin tarkoittamana rehellisyytenä eli kunniallisuutta loukkaavalle rehellisyyskäsitteelle on annettu lievempi arvostuksenvarainen merkityssisältö.

Hyvä asianajajatapa muodostuu erilaisista säännöistä, käsitteistä ja periaatteista. Tämän vuoksi koko normistokokonaisuus on tarkoitettu ja se on muodostunutkin tulkinnaltaan melko joustavaksi. Oikeustieteessä joustavia normeja kutsutaan soft law -normistoksi. Kurinpidollisessa menettelyssä joustavia nor-

meja joudutaan tulkitsemaan tapauskohtaisesti toisin kuin normeja tuomioistuintuomiossa, jossa normille on annettava yksi merkityssisältö. Kun kurinpidollisessa menettelyssä arvioidaan sallitun ja kielletyn menettelyn välistä eroa, arvioinnissa korostuu soft law -normiominaisuus ja eroa on määriteltävä siten kuin hyvä asianajajatapa ymmärretään. Tutkimuksessa olenkin tullut siihen johtopäätöksen, että sallitun ja kielletyn menettelyn välistä eroa arvioidaan sen mukaan, kuinka vähän tai paljon asianajajan menettely poikkeaa hyvän asianajajatavan ideaalitulkintamallista. Niin kauan kuin sallitun ja kielletyn menettelyn välistä eroa arvioidaan soft law -normiston ja enemmän tai vähemmän -periaatteen mukaisesti, menettelyä voidaan pitää kurinpidollisena ja tätä tarkoitustaan palvelevana. Jos hyvän asianajajatavan tulkinta menettää joustavuutensa, ei kysymys ole enää kurinpidollisesta menettelystä sallitun ja kielletyn menettelyn määrittämisessä. Hyvä asianajajatapa onkin vain eräiltä osin niin sanottua objektiivista oikeutta. Tällainen on muun muassa velvollisuus vastata liiton hallituksen ja valvontalautakunnan selvityspyyntöön.

4. Usean tahon oikeudesta määritellä hyvä asianajajatapa

Helsingin hovioikeus ratkaisi syksyllä 2023 asian, jossa oli kysymys siitä, että asianajaja oli maksanut veroja ja muita maksuja useita vuosia ulosottoon. Yleisvalvonta-asian käsittelyyn mennessä asianajaja oli kuitenkin maksanut kaikki ulosottovelkansa pois. Asianajajaa ei siis voitu pitää pysyvästi maksukyvyttömänä. Asianajajaliiton hallitus, jonka tehtävänä on valvoa asianajajien kelpoisuusehtoja, totesi asianajajan menettelyllään toimineen hyvän asianajajatavan vastaisesti, loukanneen asianajajakunnan arvoa ja vähentäneen luottamusta asianajajakuntaan. Liiton hallitus katsoi, ettei asianajaja täyttänyt asianajajalta vaadittavia kelpoisuusehtoja, ja erotti asianajajan liiton jäsenyydestä. Helsingin hovioikeus pysytti liiton hallituksen ratkaisun, mutta vasta äänestyksen jälkeen. Hovioikeuden vähemmistön mukaan velkojen maksua ulosoton kautta on arvioitu myös valvontamenettelyssä käsitellyissä asioissa. Valvontalautakunta on näissä asioissa katsonut, että kyseisen kaltainen menettely oli hyvän asianajajatavan vastaista ja omiaan alentamaan asianajajakunnan arvoa tai vähentämään luottamusta asianajajakuntaan, mutta määrännyt seuraamuksena huomautuksen tai varoituksen. Hovioikeuden vähemmistön mukaan samankaltainen menettely voi tulla arvioitavaksi sekä valvontamenettelyssä että kelpoisuusedellytysten arvioinnissa, jolloin tulisi kiinnittää huomiota seuraamusmitallisuuteen menettelyiden välillä etenkin, kun sama menettely valvontamenettelyssä johtaa lievempään seuraamukseen ja kelpoisuusedellytysten arvioinnissa liiton jäsenyydestä erottamiseen. Menettely on hovioikeuden vähemmistön mukaan ongelmallinen

myös siksi, että asianajajan näkökulmasta häneen kohdistettavan menettelyn valinta näyttää sattumanvaraiselta.

Siteeratussa ratkaisussa hovioikeuden vähemmistön esille tuomaa ongelmaa on pidettävä tärkeänä niin sanottuna rakenteellisena epäkohtana. Ratkaisun nostan esille sen vuoksi, että asianajajia velvoittavat säännökset näyttävät olevan joiltakin osin tulkinnanvaraisia ja sekavia myös sen osalta, milloin asianajajan sinänsä kiellettyä menettelyä arvioidaan valvonta-asiana valvontalautakunnassa tai yleisvalvonta-asiana liiton hallituksessa. Säännösten tulkinta tältä osin näyttää voivan vakavasti vaarantaa asianajajan oikeusturvaa ja asettavan valvontamenettelyn tarkoituksen eli kurinpidollisen luonteen kyseenalaiseksi.

Valvontalautakunta ratkaisi alkuvuodesta 2022 asian, jossa oli kysymys asianajajan tapaohjeiden vastaisesta menettelystä. Asianajaja oli käräjäoikeudessa muun muassa pyrkinyt sopimattomasti vaikuttamaan todistajiin sekä näiden kertomuksiin lähettämällä virkamiehinä toimiville todistajille näiden tuleviin kuulemisiin liittyvää sähköpostia, minkä vuoksi käräjäoikeus oli määrännyt asianajajan oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 15 luvun 10 a §:n perusteella esiintymiskieltoon. Asianajaja valitti hovioikeuteen, joka kumosi käräjäoikeuden määräämän esiintymiskiellon. Valvontalautakunta, jolle käräjäoikeus oli tehnyt asianajajan toiminnasta ilmoituksen, määräsi asianajajalle kurinpidollisena seuraamuksena 4 000 euron seuraamusmaksun, joka kattoi myös muut tapaohjerikkomukset. Asianajajalle määrätyt seuraamukset olivat siis yhteensä esiintymiskielto ja seuraamusmaksu. Prosessin keston aikana asianajajaan ei kohdistunut mitään seuraamusta.

Tutkimuksessani en ole syvällisesti tarkastellut usean tahon oikeutta määrätä seuraamuksia asianajajille. Vielä vähemmän olen tarkastellut ylipäätään seuraamuskäytäntöä. Tutkimustehtävän olen pyrkinyt tiivistämään sallitun ja kielletyn menettelyn välisen eron tarkasteluun. Huomionarvoista on kuitenkin tuoda esille se, että sallittua ja kiellettyä menettelyä arvioidaan muidenkin kuin valvontalautakunnan toimesta ja että asianajajalle määrättävä seuraamus voi merkittävästi vaihdella sen mukaan, mikä taho kulloinkin asianajajan toimintaa arvioi. Usean tahon oikeus arvioida asianajajan menettelyä jopa hyvän asianajajataivan näkökulmasta on varmuudella omiaan tekemään menettelystä sekavan. Korostan sitä, että korkein oikeus on ensimmäisen kerran, ratkaisun 2009:10 yhteydessä, todennut hyvän asianajajataivan määrittelyn kuuluvan nimenomaan asianajajayhteisölle. Tuon tämän asian esille epäkohtana ja asianajajan oikeusturvaa vaarantavana seikkana ja katsonkin perustelluksi pyytää Suomen Asianajajaliittoa tarkastelemaan kriittisesti nykyistä käytäntöä erityisesti asianajajien oikeusturvan näkökulmasta.

5. Johtopäätökset

Totesin edellä, että aika ajoin tuntuu kuin asianajajayhteisön sisällä ei tunnettaisi tai ymmärrettäisi asianajajayhteisön asemaa ja merkitystä riittävässä määrin. Suomen Asianajajaliitto on useassa tilanteessa edustajansa välityksellä korostanut, ettei se ole jäsenistönsä edunvalvontajärjestö vaan julkista tehtävää hoitava instituutio. Näin asian tulee olla, koska Asianajajaliiton tehtävä oikeudenhoidossa on todella tärkeä. Kritiikin kärki kohdistui asianajajakuntaan ja käsitukseen siitä, kuinka tunnollisesti asianajat suhtautuvat hyvän asianajajatavan noudattamisvelvollisuuteen.

Lähtökohta sallitun ja kielletyn menettelyn välisen eron määrittelyssä ainakin tilastollisesti on, että asianajajien tulisi noudattaa tässä suhteessa nollatoleranssia – jokainen määrätty kurinpitoseuraamus on liikaa. Tähän on ymmärrettävästi miltei mahdotonta päästä. Valvontalautakunnan vuosikertomuksen perusteella voidaan kuitenkin tehdä seuraavat havainnot:

Vuosikertomuksen mukaan vuonna 2023 tuli vireille yhteensä 465 valvonta-asiaa, joista 350 koski asianajajaa (75 %). Samana vuonna ratkaistusta 594 valvonta-asiasta 230 oli päämiehen vireille laittamia asioita ja 124 vastapuolen vireille laittamia. Asianajajaliitto laitto vireille 11 asiaa, tuomioistuin tai muu viranomainen 20 asiaa ja oikeuskansleri 7 asiaa. Määräyksenvaraisiin tehtäviin liittyvien kanteluiden määrä oli 114 (19 %). Ratkaistuista 594 valvonta-asiasta ei-seuraamukseen päätyi 324 asiaa (53 %), 130 asiassa seuraamus oli huomautus (21 %), 51 asiassa varoitus (8 %), ja seuraamusmaksu tai erottaminen määrättiin 14 asiassa (2 %).

Valvontalautakunnan vuosikertomuksen mukaan voidaan tehdä viisi merkittävää havaintoa. Ensinnäkin selvästi enemmän kuin puolet kanteluista perustuu asiakas tai vastapuoli -suhteeseen, toiseksi ei-seuraamusten ja lievien seuraamusten määrä on todella korkea, kolmanneksi vakavien tapaohjerikkomusten määrä seuraamusten perusteella on vähäinen, neljänneksi Suomen Asianajajaliiton hallituksen vireille panemien valvonta-asioiden määrä on vähäinen, ja viidenneksi lähes joka viides kantelu on liittynyt määräyksenvaraisiin tehtäviin.

Äskeisen tilastoanalyysin jälkeen otan vielä yhden esimerkin, koska tilastot eivät jo melko vakiintuneen sanonnan mukaan valehtele, mutta ne voivat antaa totuutta vastaamattoman kuvan asianajajan velvollisuuksien noudattamisesta.

Kantelija moitti asianajajaa siitä, ettei hän ollut saanut riittävästi aikaa valmistautua osituskokoukseen. Asianajajan antaman vastauksen mukaan hän oli lähettänyt kokouskutsun kantelijalle noin 2,5 kuukautta ennen osituskokousta. Valvontalautakunta ei määrännyt asianajajalle kurinpidollista seuraamusta, mutta tuokin kantelu on kirjattu tilastoihin asianajajan väitettyä tapaohjerikkomuksena. Voidaankin pohtia, tuleeko valvontalautakunnan ylipäätään arvioida selvästi perusteettomissa kanteluissa asianajajan toimintaa sallitun ja kielletyn

menettelyn näkökulmasta. Tämän vuoksi olisi aiheellista harkita sitä, että valvontalautakunnan käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi päätyisivät vain sellaiset kantelut, joissa sallitun ja kielletyn menettelyn välistä rajaa todella on syytä arvioida.

Valvontalautakunnan vuoden 2023 vuosiraportin perusteella on kuitenkin selvää, että asianajajien toimintaa sallitun ja kielletyn menettelyn näkökulmasta valvotaan selvästi eniten asiakkaiden ja vastapuolen toimesta, vaikka kysymys ei ole niin sanotusta virallisesta valvonnasta, jota suorittavat liiton hallitus, oikeuskansleri ja valvontalautakunta. Tämän jälkeen voidaan pohtia valvontatilastojen parantamiseksi sitä, tulisiko asianajajien todella ryhdistäytyä perusvelvollisuuksiensa noudattamisessa, tulisiko Suomen Asianajajaliiton tehostaa asianajajien asiakaspalvelukoulutusta vai tulisiko velvollisuuksien laiminlyöntiin puuttua kovemmallalla kädellä. Mielestäni on selvää, että valvontalautakunnan työmäärää tulisi rajoittaa niin, että sen ratkaistavaksi päätyisivät pelkästään muut kuin selvästi perusteettomat kantelut.